

עין תחת עין

אמו של ישראל חרבון

פתאום גל הפשעים "השגעוניים".

פתרון יחיד: הים

סיפורו של חרבון שיקף אמנם את הטרם גדיה הכללית של חולי העצבים, אשר אין החברה מסוגלת לעכלם. אולם היו לו גם קווים המיוחדים לו, קווים של טרגדיה אי-שית עמוקה.

קציני המיבחה, אותם אנשים אפורים העוקף בים אחרי כל מקרה של נער המסתבך עם החוק, אוספים עליו פרטים. חוקרים את תנאי-חיו, מביאים את מסקנותיהם והמלצור תיהם בפני השופט, הבינו כי שוב לא היתה כל תועלת לשלוח את הצעיר לרצות תקופה נוספת בבית-סוהר או במוסד סגור. הנער, שהופיע בפניהם עשרות פעמים בשל גניבות, נראה להם מעבר לכל תקווה של הצלה.

נותר להם רק נסיון אחד: הים. הם סברו כי שינוי האווירה הביתית, הכנסת הנער לסביבה שונה לחלוטין, עלולה היתה להרז ציאו ממעגל הקסמים.

בעזרת אחיו, מלח ותיק, עלה ישראל על אנייה. השינוי היה מפתיע. הוא התנהג ל- מופת, לא נגע בחפצי חבריו. חייו כנער-סיפון ריתקו את כל תשומת לבו, מילאו אותו אושר. חבריו לצוות היו מלאים התפעלות ממנו. אהבתו אל הים, התנהגותו משך למעלה משנה, הצדיקו את דעתם של קציני המיבחה והשופטים שהמליצו עליו.

לדברי הפסיכיאטורים, היה השינוי שחל בחרבון שינוי טבעי ביותר. הים, הכוח האי-דיר והאינסופי, יצר פחד בלב הפושע הצעיר. הוא הרגיש כי לא היה לו לאן לברוח וכי אם יעשה משהו רע, יושלך אל המים. הסוף בא עם שביתת הימאים הגדולה. ככל מלח שביקש להשאיר, או לעלות, על אניה, נתבקש חרבון להביא תעודת-יושר.

לשם כך היה דרוש לו תיק נקי במשטרה. קציני המיבחה ניסו לשכנע את האחראים על כך שיעלימו עין מן העבירות הקודמות — אך לשוא. חרבון לא קיבל תעודת יושר. יתכן והמשטרה רק מילאה את חובתה כשומרת החוק, כאשר מנעה את התעודה הדרושה מחרבון, שגרם לה כאב-ראש לא-קטן בעבר. על כל פנים, החלטתה הנוקשה גרמה לאסון גדול עוד יותר: חרבון נשאר על החוף, חזר למעגל הפשע, שנכתיים עם הרדיפה הדרמטית בכבישי הארץ, עד לתי-פיסתו בידי אותו סמל דרוזי.

חבל-התליה אינו פתרון

התנהגותו מאז, גילתה לאזרת את הדמות שהציב לגדו כגיבור חלומי-תיו: דמות הגנגסטר ההוליבודי, המתמודד עם שיטטים

איש מאלה שהכירו את חרבון אינו יכול לומר כי סופו מהווה הפתעה. מן הרגע הראשון היה ברור לאן תוביל דרכו של הנער. בכל הסכימו: צריך לשלוח אותו לטיפול. אולם הטיפול שישראל היה זקוק לו לא נכלל בגדר פעולתו של בית-ספר או של מוסד לנערים עבריינים. שום בית-סוהר גם לא יכול היה להחזירו למוטב. הוא היה זקוק לטיפול של רופאים למחלות נפש.

לא פעם התעוררו השכנים לקול הצעקות שהנער הקים עת היה נתון להתקפת עצבים. הוריו לקחו אותו לרופא כללי; הלה שלח אותו מיד לפסיכיאטור. הפסיכיאטור קבע כי חרבון מסוכן לחברה. אולם כל עוד לא התבטא טירופו במעשי אלימות, לא היתה כל אפשרות להכניסו למוסד של חולי רוח. חודש ימים בלבד לפני שהרג את יצחק כהן, חזר הרופא הפסיכיאטור על האזהרה: חרבון מסוכן לשלום הציבור. אולם הצעיר המשיך להסתובב בחוצות העיר. מי, אם כן, האשם ברצח?

בית-סוהר כבית-חולים

כדוגמת חרבון, מסתובבים כיום למעלה מ-1500 חולי-רוח בכל רחבי המדינה. הם זרם התקופו איש, אף אחד מהם לא נתפס עדיין במעשה רצח. אולם הם עלולים, בתי-אוריה לפחות, לרצוח מחר 1500 אזרחים שלווים, רק משום ששכלם הגיב בצורה בלתי-מרוסנת על איזה עלבון.

במקום להקים בשבילם מוסדות רפואיים, נותנת להם החברה להלך בקרבם. עד אשר הם נתפסים בעבירה. במצב הקיים תופסים בית-המשפט והכלא את מקום בית-החולים. לאורח הרגיל, מתגלית הבעיה רק בתי-מונות חטיפות ומטושטשות: ידיעה קצרה על פסק-דין שיגרת, סיפור מרתק או משע-שע על עבירה משונה שזיכתה את מבצעה בכמה חודשי מאסר. מדי פעם מודעות שלוחות הנפשית עליידי פשע מדהים מן הרי-גיל ואז הוא שואל את עצמו מניין גבר

איש לא ראה. החץ מסמן את המיטה אשר עליה ישן הצעיר יצחק כהן, בחצר ביתו בשכונת הלחם בתל-אביב, כאשר נורה על ידי חרבון. איש מהשכנים לא הספיק לראות את המתקיף.

ושופטים ויכול להם, הנחשל יריבים ושר-תפים לפשע אשר הלשינו עליו.

כותרות העתונים עוררו ברבבות מוחות של הורים טרודים בדאגות יומיום את השי-אלה: האם גם בני יהיה כזה? האם הוא מסוגל לקום ולהרוג אדם? התשובה המח-רידה היתה: ישנם סיכויים לכך.

ספר החוקים הפלילי יכול לשלוח את חרבון לגרדום או למאסר ממושך. רבים ודאי ינשמו לרווחתו. אולם מעולם לא פתר

חבל-תליה בעיה חברתית. חרבון מסמל בעייה כזאת.

כל עוד לא תיפתר בעיה זו, — איש לא יוכל לומר בבטחון כי בנו לא ימצא את עצמו, באחד הימים, בתא מסורג על כי הרים ידו נגד החברה.

או יקומו נציגי החברה למיניהם וידרשו: עין תחת עין, שן תחת שן. והם לא יזכרו כי על פשעם שלהם הם נוקמים בנער אמלל, קרבן לכוחות חוקים.

אל עקים הפשע

מדרגות אלה מובילות אל החצר של בית יצחק כהן, בה ישן הצעיר כליד הרי-צת. אחד השכנים הודיע אחר-כך למשטרה ששמע צעדים נחפזים במדרגות, אחריהם באו היריות.

ראש אריה בדלת

חדרו של ישראל חרבון חזר קטן בכית עזוב כי-שכונת התקוה. על הדלת קבע הצעיר טבעת בעלת ראש של אריה ומעליה לוח מתכת בו היה חרות השם "ישראל חרבון".

